
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

A TE JAVADRA - 2.

Filemonhoz írt levél

2016. OKTÓBER 30.

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: 2Korinthus 3,4-18

Imádkozzunk. Krisztus ajándékáért jövünk eléd, Mennyei Atyánk, magasztaló szóval. Minden, ami számít, és ami maradandó, Őbenne van elrejtve, a mi üdvözítőnkben, Krisztusunkban. Magasztalunk, hogy meghívtál bennünket arra, hogy Őt megismerjük, Urunknak elfogadjuk, Neki hódoljunk, Őt kövessük, és benne Szentleked által boldog emberré lehessünk. Magasztalunk a hívók közösségéért, az anyaszentegyházért, és benne ezért a gyülekezetért és most ezért a napért, amikor együtt lehetünk szent hajlékodban Téged dicsérve és áldva. Magasztalunk Mennyei Atyánk, hogy a mi Krisztusunkért, mint gyermekeidre tekintesz reánk, bőséggel, kegyelmeddel, áldásaidal körül veszel, rossztól, bajtól, gonosztól megóvsz, betegségből gyógyítasz, gyászbán vigasztalsz, küzdelmeinkben megerősítesz, és Igéd szavával feddetsz is, ha letérnénk az igazság útjáról. Ezért tőredellemmel hozzuk eléd nyomorúságainkat, hitetlenségünket, bűneinket is, hogy megkérjük feloldozó kegyelmedet, megújító szeretetedet, és kérjük, hogy most is, ma is, ezen az istentiszteletünkön is Lelked erejében szólj hozzánk, tedd az emberi szót bennünk élő Igévé, áldott magvetéssé, hogy igazán betölthessük mindazt, amire elhívtál és rendeltél bennünket. Krisztusért kérünk, akiben el van rejtve mennyei bölcsességednek minden kincse, aki életét áldozatul adta érettünk is, és aki feltámadott és hűséges kezesünk a mennyei elhívásban, Őérette hallgasd meg könyörgésünket, áldd meg istentiszteletünket. Ámen

Textus: Pál apostolnak Filemonhoz írott levele

Pál, Jézus Krisztus foglya és Timóteus, a testvér, Filemonnak, a mi szeretett testvérünknek és munkatársunknak, és Appiának, a mi testvérünknek, és Arkhipposznak, a mi bajtársunknak és a házában levő gyülekezetnek. Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól. Hálát adok mindenkor az én Istenemnek, amikor és mindig megemlékezem rólad imádságaimban, mert hallottam a te hitedről és szeretetedről, amely az Úr Jézus és minden szent iránt van benned, és imádkozom azért, hogy a hitünkben való közösséged eljuttasson téged mindannak a jónak a megismerésére, amely Krisztusért van bennünk. A te

szeretetedben sok örömről kegyelmet és vigasztalást nyertünk volt, mert a szentek szíve felüdült általad, testvérem. Krisztusban akár teljesen bátran megparancsolhatnám neked azt, ami kötelességed, a szeretet miatt azonban inkább csak kérek, mert ilyen vagyok én, az öreg Pál, most még fogoly is Krisztusért. Kérek pedig téged az én fiamért, akit a fogságom idején szültem, Onézimoszért, aki egykor neked haszontalan volt, most pedig neked is, nekem is hasznos. Visszaküldöm őt, te pedig őt, vagyis az én szívemet, fogadd vissza. Pedig magamnál szerettem volna tartani, hogy helyetted szolgáljon nekem [az evangéliumért szenvedett fogságomban]. Döntésem nélkül azonban semmit sem akartam tenni, hogy jótetted ne kényszerű, hanem önkéntes legyen. Hiszen talán azért szakadt el tőled egy időre, hogy örökre visszanyerd, most már nem úgy mint rabszolgát, hanem rabszolgánál jóval többet: aki nekem is, de sokkal inkább neked, testi értelemben is és az Úrban is szeretett testvéred. Ha tehát engem társadnak tartasz, fogadd őt úgy, mint engem. Ha pedig valamivel megbántott vagy tartozik, azt nekem számítsd fel. Én, Pál, saját kezemmel írom ezt, megadom neked! Azt ugyanis nem akarom mondani, hogy önmagaddal is tartozol nekem. Bizony, testvérem, bárcsak hasznodat vehetném az Úrban! Nyugtasd meg az én szívemet Krisztusban. Engedelmességed felől meggyőződve írok neked, mert tudom, hogy többet is megteszel annál, amit mondok. Egyúttal készíts szállást is nekem, mert remélem, hogy imádságotokért ajándékkul megkaptok engem. Köszönt téged Epafrász, fogolytársam a Krisztus Jézusban, Márk, Arisztarkhosz, Démász és Lukács, az én munkatársaim. Az Úr Jézus Krisztus kegyelme a ti lelketekkel!

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek! Két héttel ezelőtt, amikor a Római levelet olvastuk és a 13. részből hallhattuk Pál apostol fellebbezést és vitát nem tűrő egyenes utasítását: minden lélek engedelmeskedjék a felsőbb hatalmasságoknak, az Igébe tekintve számos kitűnő mély és nyomós érvt találtunk hozzá. Ám istentisztelet végén többen is odafordultak hozzám és azt kérdezték, hát hol van az ellenállási záradék? hol van a zsarnokölés joga? akkor minden diktatúrának engedelmeskedni kell? Úgy hogy nem hagyhatjuk abba a Római levélben foglaltakat, folytatni kell. Most azért választottam Pál apostolnak Filemonhoz írt levelét, mert itt jelenik meg számunkra legmélyebben az, hogy mit jelent – most nevezzük így – az ellenállási záradék. Mit jelent az, amikor a keresztyén ember tudja és látja, hogy Isten gondviseléséből hatóságokat, hatalmakat, urakat, királyokat, fejedelmeket, rendőröket, katonákat, bírókat, kormányzatot rendel azért, hogy nekünk békés és jó életünk legyen, és ezért Istennek hálát is ad, ám eljut oda, hogy már nem szabad fejet hajtania? Van olyan helyzet, amikor nem hajthatunk fejet? A tudósok szerint Pál apostol Rómából írta ezt a levelet Filemonnak; tehát már ott van Rómában, ott zajlik a pere, és tudja, ahogy nemcsak itt, hanem a Timótheushoz írt levélben is megírja, hogy nincs jó kilátása arra nézve, hogy ezt a pert ő megnyeri. Talán már benne van a levegőben a Néró féle őrjöngés, mert mindez itt Néró idejében történik. Talán már fogalmazzák a római császár udvarában az ideológiát, a propaganda-szöveget (régén is voltak propaganda-minisztériumok), arra az esetre,

ha valami nagy baj történik Rómában, akkor azt a keresztyénekre kell ráfogni. Szépen, szabatosan meg is fogalmazták már a vádat, odium humani generis –, az emberi nem gyűlölete. És kétezer év óta azt hajtogatják, hogy jó fejek lennének egyébként a keresztyének, ha nem gyűlölnék az emberiséget... Ezt mindig is hallottuk. Innen, Rómából írja az apostol a levelet, és ezt két, három ok miatt is fontosnak tartottam megemlíteni.

Az egyik az, hogy amit az apostol a záradékban ír, hogy: köszönt titeket Márk és Lukács. A tudósok vitatkoznak, hogy ez a Márk az a Márk-e, aki az evangéliumot írta. Népszerű név volt a Marcus a régi római időkben, legalább olyan gyakori volt, mint ma az István – mondjuk – vagy Róbert, divatosabban. De feltételezhető, hogy ez a Márk az evangélista Márk. Aztán halljuk, hogy Lukács, és ez biztos, hogy az evangélista Lukács. Két evangélista ott van Pállal ebben a nehéz helyzetben. Amikor tehát majd sor kerül arra, hogy lejegyezzék az evangéliumot, éppen a nagy apostolon láthatták, mit jelent azt a feltétlen szabadságot gyakorolni, amiről az Úr Jézus Krisztus is annyit beszélt, mit jelent Krisztus szavát megfogadni: ne álljatok ellene a gonosznak! -, ahogyan ezt a Hegyi beszédben olvassuk. Vagy mit jelent az, amit maga Krisztus is idéz a prófétáktól, hogy aki Istennek ellenáll, annak Isten is ellene fog állni, – mit jelent ez a gyakorlatban?

De mondom is a lényeges részt. Ez a levél egy közbenjáró levél. Az apostol írja Filemonnak, egy Kis-Ázsiában élő keresztyénnek, akinek házi gyülekezete volt, ismerte és szerette az apostolt, sőt tekintély volt számára, és kész volt az apostolt feltétlenül és önzetlenül segíteni az evangélium nagy szolgálatában, missziójában. Ettől a Filemontól, aki tehető ember lehetett, megszökött egy rabszolga, Onésimusként hívták, és ez a rabszolga egészen Rómáig elment Pál után. Pál most visszaküldi gazdjához.

Mondhatnánk máris, hogy hát ez a baj a keresztyénekkel! Mindig engedelmeskednek, mindig a fennálló rendhez tartják magukat! Íme, itt vagyunk a Római birodalomban, ahol mindenfajta törvény szabályozta a szolgaságot, a rabszolgaságot, a szolgaságból való megváltást, a szolgaságba való visszaadást, ennek egy nagy kidolgozott rendje volt. Némely történészek szerint a rómaiak több évszázadon keresztül csakis azért indítottak újabb meg újabb háborúkat (valamilyen ürüggyel), hogy rabszolgákat szerezzenek; de hogy érdekelte őket az úgynevezett pax romana, az csak egy ideológia volt, kellett a friss hús a rabszolgapiacra. És tessék, itt van Pál apostol, és visszaküldi a rabszolgát a gazdjának. Pedig lehetett volna ezt egy kicsit kurucosabban is csinálni. Azt mondani Onésimusként, hogy meg se álljon Hispániáig, ott már biztosan nem fogják keresni. Vagy legalább annyit tenni, hát ott vannak a római keresztyének, és közöttük tehetősek is, például, Acquilla és Priscilla, nekik kereskedelmi lerakataik voltak szerte Kis-Ázsiában, hát dobjuk össze a rabszolga árát, váltsuk ki, nem!? Nem. Az apostol visszaküldi.

De olvassuk el alaposan a levelet. Bizony, belerendül a szívünk. Azt írja Pál apostol Filemonnak: úgy küldöm hozzád vissza Onésimust, mint a szívemet. Milyen mélységekig azonosul egy szökevény rabszolgával! Akiről meghagyja egyébként, hogy kárt okozott. Lehet, hogy azért szökött meg, mert félt a fenytéstől vagy a büntetéstől. Én megfizetem kárát, mondja Pál Filemonnak, de te úgy fogadd őt,

mint az én szívemet. Eddig a mélységig elmenve azonosul az apostol ezzel a szökött rabszolgával, – és ebből csak azt a konklúziót vonom le, hogy ez itt forradalom. Igen messzire vezetne mindenre felelni, amikor azt firtatják a történészek, hogy nos, olyan sok szépet mond a keresztyénség arról, hogy szeressétek felebarátaikat, szeressétek egymást, mindenki szabad az Úr Jézusban, mindenki egyenlő, mindenki Isten képére van teremtvé, na, de mit tett a keresztyénség a rabszolgafelszabadításért? Ez a válaszom: tessék elolvasni a Filemonhoz írt levelet. Ez a levél ezerszer többet ér, mint ezer rabszolgafelszabadító háború, ez a levél ezerszer többet ér, mint minden törvény és rendelkezés, ami csak külsődleges, mert ebben a levélben derül ki az is, hogy miért tudja az apostol a Római levél 13. részében olyan bátran mondani a római gyülekezetnek, nem is ismervén őket, hogy engedelmeskedjétek a felsőbb hatóságoknak?! Nérónak, a rómaiaknak, a pogányoknak, a rabszolda-tartóknak, az igazságtalanság képviselőinek, egy birodalomnak? De az apostol jól érti azt, amit Krisztus egy csodás példázatban be is mutat. Megkeresték egyszer Krisztus tanítványait a templomi adópénz-szedők (Máté 17,24-27). A régi Izraelben a mózesi törvényhez igazodva szokásba hozták, hogy minden hithű izraelita egy negyed pénzzel – ma már nem tudjuk ennek pontos értékét –, tehát egy megszabott összeggel egy évben egyszer járuljon hozzá a jeruzsálemi templom fenntartásához. Ez kirótt kötelesség volt, adó volt, templomadó. Tehát, mennek a tanítványokhoz a templomi adópénz-szedők (mert akkor a fináncok úgy gyűjtötték az adót, hogy körbe jártak és behajtották, nem csekken kellett feladni), és mondják: mi az, hogy mesteretek nem fizeti be a templomadót? Nehéz kérdés. Mert a tanítványok már nagyon szabadnak érezték magukat, Jézus mellett. Ha két kenyérből, öt halból ötezer ember eszik, csodálkozunk, mi az a templomadó? És ekkor Jézus elbeszélget Péterrel, s megkérdezi tőle: mondd Péter, a fejedelmek és az uralkodók kiktől szednek adót? A fiaiktól vagy az idegenektől? És Péter mondja: az idegenektől, vagyis a leigázottaktól. Lám, ezért vannak hódító háborúk, kivetik a hadisarcot, adót kell fizetni. Egy király a saját fiától hogyan szedne adót? Dehogyan. Akkor azt mondja Jézus Péternek: akkor a fiak szabadok. Mert mi a Mennyei Atya gyermekei vagyunk. De, hogy meg ne botránkozzanak, menj el, vedd ki a horgot, kifogsz egy halat, a hal gyomrában ott lesz egy státer, fizesd be azt templomadónak. Fel se tudjuk fogni, kedves testvérek, mi történik itt. Az egyik pillanatban azt mondja Jézus, hogy a fiak szabadok (vagy amit Pál apostol mond, ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság, mi szabadságra hívatatunk el, Isten Szentlelke munkálja mindannyiunkban ezt a mérhetetlen nagy szabadságot), a másik pillanatban pedig befizetteti Péterrel a templomadót. S lám Pál apostol is azt mondja, hogy senkinek semmivel ne tartozzatok, akinek az adóval, adjátok meg az adót, akinek a vámmal, adjátok meg a vámot, akinek a tisztelettel, a tisztelettel, akinek a félelemmel, a félelmet, senkinek semmivel ne tartozzatok, csak azzal, hogy egymást szeressétek (Róma 13).

Most vonatkoztassuk el mindezt a keresztyénség gúnyolóitól meg kritikáitól, akik állandóan azzal jönnek, hogy nosza, ugorj, keresztyén testvérem és legyen itt a világban azonnal a tökéletesség, akkor majd hiszek neked... Most tegyük ezt félre, és jobban megértjük itt a titkot. Még a reformáció titkához is közel jutunk,

és mielőtt belépünk a titok középpontjába, erről is hadd szóljak egy szót. A reformációt sokféleképpen szoktuk érteni, értelmezni. Minden kornak megvan a maga sajátos látásmódja. Szemüveggel olvassuk a történelmet, és ha nagyít a szemüveg, akkor nagyobb betűket látunk, ha kicsinyít, akkor kicsinyít, ha rózsaszínű, akkor rózsaszínűben látjuk, ha pepita, akkor fekete-fehérben fogjuk látni. De minden korban áthúzódik néhány alapvető vonatkozás, és ezek közt az egyik legfontosabb annak a felismerése, hogy a középkor végének a kegyessége, a keresztyénség formálissá lett. Külsődlegessé lett, szertartásossá lett, az egész keresztyénség bizonyos cselekmények végrehajtásában merült ki. De minél formálisabb a keresztyénségünk, minél külsődlegesebb, annál nagyobb lesz a szívünk szomjúsága arra, hogy bensőséges legyen. Minél több réteget rakunk magunk meg Isten közé, cselekményben, szertartásban, magatartásban, illendőségben, rendben, kánonban, nem tudom én, miben, annál szomjasabb a szívünk az Istennel való élő kapcsolatra. Mégpedig, a személyes kapcsolatra. Mégpedig (veszélyes dolgot kell mondani!), közvetítők nélküli kapcsolatra. Azért veszélyes ez, mert a 20. század nagy kollektívizmusa után – ha tetszik nekünk, ha nem – a 21. században így leng ki az inga: erőt tartunk az individualizmus felé. Nemrégiben egy angol tudós közzétett egy tanulmányt, melyben azon töpreng, hogy vajon vallástalan lett-e Nagy-Britannia? De ezt lehetne egész Európára alkalmazni. Angliában üresek a templomok, kevés ember jár templomba, annak a maradék kis szertartásnak persze – keresztelő, esküvő, temetés: három kocsis keresztyénség: babakocsi, esküvői kocsi, halottas kocsi –, ennek eleget tesznek, de egyebekben nem nagyon buzognak. Azt írja ez a tudós, hogy egyáltalán nem lett vallástalan Nagy-Britannia, s talán Európa sem, inkább vallásos a maga módján. Keresztyén – egyház nélkül, Istent keresi – vallási intézmény nélkül. Ezért veszélyes és nem is igaz azt mondani, hogy a reformáció erről szólt volna. Nem erről szólt, hanem az embernek az őt teremtő, megváltó, megújító, megújító, megszentelő, üdvösségre vezérlő Istenével való élő kapcsolataról.

Avégett tehát, a középkor sok intézményét, úgy lehetne leírni, mint amikor a jejesét nem ismerte valaki csak a festményét láthatta, amit elküldtek neki. A középkorban, amikor a dinasztikus házasságokat kötöttek, előbb elküldték a jövendőbeli festett képét. Aztán jaj volt a festőnek, ha szebbre festette a hercegnőt, mint amilyen volt. Hát annyi képet látott a középkori ember Istentről, annyi szép beszédet hallott róla, annyi intézmény ragyogtatta a dicsőségét, hogy okkal mondhatta: Őt akarom! Hol találom meg – kérdezi Luther – a kegyelmes Istent.

És ezt találjuk itt, a Filemonhoz írt levélben, ez van az apostol szavának legmélyén is, ez van Krisztus szavának erejében. De hát mindez hogy jön az engedelmességhez? Úgy, ahogy Bullinger, a 16. századi reformátor mondja: nem vetjük meg a gondviselés eszközeit. Amikor egy gyászoló családdal rögtön a haláleset után meg kell beszéljünk a temetést, a részleteket, az elhunyt életútját, akkor még beszélünk a haláláról is, annak nyers megtapasztalásáról is. Igen gyakran megtörténik, hogy a család ilyenkor elmondja, milyen csúnyán bántak a kórházban a papával, nem törődtek vele, félrekezeltek, rossz gyógyszerrel használtak... Megkérdem, mennyi idő volt a papa? Mondják, kilencvenhat éves volt... De akkor is, erősködnek, a

kórházban minden elrontottak. Miért mondják? Mert ott van a szívünkben a panasz, a halálfélelem, mert okot és felelőst kell keresünk. Aztán kinek-kinek megszeli a szíve és a lelke, és mégiscsak belátjuk Bullingernek ezt az igazságát, hogy a gondviselés eszközeit nem vetjük meg: nem vetjük meg az orvos gyógyító kezét, a gyógyszert, a fájdalom megkönnyítésének az eszközeit. A pékműhelyt sem robbantom fel, hogyha éppen felresikerült a cipó, a gátat sem robbantom föl, ami föltartóztatja az árvizet, mert nem vagyok anarchista, mégha éppen nem tetszik is az, amit egy állam vagy kormány vagy államforma csinál. A gondviselés eszközeit nem vetjük meg! De kik azok, akik nem vetik meg? Ők a szabad gyermekek. Ők azok, akik szabadok. Szabadok arra, hogy Istent szeressék. Erről szól a Filemonhoz írt levél, amikor azt mondja az apostol: kérlek, fogadd őt vissza, nem mint rabszolgát... Ebben van a forradalom! Fogadd őt vissza, nem mint rabszolgát, hanem mint társat, sőt, annál többet is, mint üdvösséged külső pecsétjét.

Úgy-e, milyen érdekes ez? Úgy indult a történetünk, hogy itt van Pál apostol, aki egy lojális, római polgár és nagy buzgón visszakerget egy szökött rabszolgát a gazdájához. Volt egy Biblia-kritikus, aki megjegyezte, biztos, csak azért csinálta, hogy betegye ezt a levélét a periratai közé bizonyítékul, hogy ő mennyire lojális, lám, még a szökött rabszolgákat is visszaküldözgeti. Aztán a történet végén – vagyis a levél végén – rájövünk arra, hogy úgy lojális az apostol, hogy nem lojális, úgy kéri Onésimus visszafogadását Filemontól, hogy nem a rabszolga visszafogadását kéri, egy testvérét! Igen, mondja, változtasd meg a helyzetét, a körülményeit, a státuszát. De ezt csak akkor tudod megváltoztatni, hogyha neked is megváltozott a viszonyod az egész világhoz. Ez a keresztyénség titka! Ha azt nézzük a történelemben, hogy hány rendszer, hány alakulat, hány államforma, hány kultúra, hány civilizáció forog itt előttünk ebben a hol rettenetes, hol ámulatra méltó kaleidoszkópban, akkor már csak egy kérdést kell föltegyünk: tud valaki olyan társadalmi vagy államformát, olyan civilizációt, olyan kultúrát, olyan alkotmányt, amihez örökkévaló módon odaköthetjük magunkat és azt mondhatjuk, hogy ez a keresztyénség mennyei szekere? Akárhogy olvasom a keresztyénség nagy teológusait, Augustinust, Aquinói Tamást, Kálvint, Bullingert Zürichben, Jonathan Edwardsot Új-Angliában, Karl Barth-ot a 20. században és a többieket, mindeniknél abba ütközünk bele, hogy ennél a kérdésnél határozottan határozatlanok. Nem mondja Augustinus a késő római császárságban, hogy üljünk fel arómai császár szekerére, nem mondja Aquinói Tamás, hogy a középkor feudális rendszere a világ legtökéletesebb mégha rendszere, jobb is volt, mint a rabszolgaság. De nem mondja, hogy üljünk fel erre a szekérre. És nem mondta Karl Barth a 20. században, hogy egy a jelszónk, a béke, harcba boldog jövőért megyünk, éljen az Internacionálé. Pedig ez volt az eszme. De arról beszélnek, hogy a magad korában ne vesd meg a gondviselés eszközeit. És arról is beszélnek, hogy neked végsősoron nem az eszközökkel, nem a körülményekkel, hanem az élő Istennel van dolgod.

Pál apostol a Korinthusi levélben egészen a gyökeréig visszamegy ennek, amikor arról beszél, hogy mi, akik megismertük Istent az Úr Krisztusban, az Ő felfedett arcában (mert Krisztus Istennek az apokalipszise, a föltáruklósága), mi tehát már fedetlen arccal hirdetjük az evangéliumot. Mózes, amikor lejött a hegyről és le-

hozta a törvényt, a rendet, a konstitúciót, az alkotmányt, elfedte az arcát, hogy Izrael népe ne lássa az arcát, mert belevakultak volna a Mózes arcáról visszatükröződő isteni dicsőségbe. S azt mondja Pál apostol, ha Mózes lefedte az arcát az amúgy elmúló dicsőség miatt, akkor mennyivel dicsőségesebb az, ami nem mulandó, és amit mi most fedetlen arccal szemlélünk, - mennyivel dicsőségesebb az evangélium?! Majd azt mondja: mert ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság! És ez nem az anarchia mondata, nem a „mindent-szabad-nekem” mondata, ez nem a „nem-törődöm-semmivel” mondata, hanem annak kifejezése, hogy csodálatos módon beleláthatok a törvényadó Isten igazi nagy titkába, az Ő szeretetébe. És ha Őt szerethetem Krisztus által, akkor szabad vagyok. Ez a mi ellenállási záradékunk, testvérek: Istent szeretni!

És ha megnézzük a keresztyének történetét, különösen az üldöztetések történetét, mindig meghökkenünk, mert szinte érthetetlen, hogy a keresztyének – bocsánat, hogy így mondom – olyan jó polgárok voltak mindig. Nem alkottak terrorista brigádokat és nem szervezkedtek államellenes összeesküvésbe. Olyan jó polgárok. Befizették az adót (persze, néha imádkozunk, hogy tegye meg nekünk is az Úr azt, hogy fogunk egy halat, és megtaláljuk a gyomrában, amit be kell fizetni, mert éppen nincs pengzünk). De akkor miért üldözték a keresztyéneket, akkor mi a baj a keresztyénnel mind a mai napig? Az a baj, hogy egy valamiből nem engednek, és abból halálukig nem engednek. Ez pedig az, hogy szabadon szeretik a teremtő és megváltó Istent. Ahol az ember a másik ember szeretetét, szolgálatkészségét önmagára akarja fordítani, ahol az ember önmagát bálvánnyá nőtteti és önmagát akarja imádtatni, – ott Isten is ellenáll, mert aki az Isten dicsőségének ellenáll, annak Isten is ellene áll. Ez a mi titkos záradékunk, ez a mi ellenállási záradékunk, ez a mi szabadságjogunk! Ezt ugyan az Isten ellen lázadó ember meg akarja taposni, el akarja venni, el akarja törölni, de ahol az Úrnak Lelke, ott a szabadság. Amíg fedetlen arccal szemlélhetjük az evangéliumban Jézus Krisztus dicsőségét, a bűnből, halálból való megváltás drága nagy kegyelmét, addig belül szabadok vagyunk, addig miénk az irgalmas Isten, aki annyira szeret bennünket, hogy még gondviselési eszközöket is ad ahhoz, hogy békés és nyugodt életünk legyen itt, a földi zárandokúton. Legyen Neki dicsőség ezért. Ámen

Imádkozzunk!

Köszönjük Urunk, hogy tudhatjuk, irgalmasnak lenni, életünket megosztani, másokon megkönyörülni, felebarátunkkal életünket, mindenünket megosztani és feltétlenül szeretni, ezek az irgalmasság cselekedetei, és ezek ellen nincsen törvény. Köszönjük Urunk, hogy tudhatjuk Jézus Krisztusban, Lelked erejében egészen közel jössz hozzánk, ahogy üdvözítőnk mondja. Imé, az ajtó előtt állók és zörgetek, ha valaki megnyitja, bemegyek hozzá és azzal vacsorálok és ő envelem. Köszönjük a csodálatos és titokzatos mély és sokszor kimondhatatlan személyes kapcsolatot Veled, a teremtő, gondviselő, megújító, megváltó és szívünkkel beszélő Istennel, köszönjük, hogy tudhatjuk, hogy egész életünknek Veled van dolga, és Te Krisztusban kegyelmesen tekintesz reánk. Segíts bennünket Urunk hálás szívvel elfogadni gondviselésed minden eszközét, mindent, amivel életünket őrzöd,

gazdagítod és hordozod, mindent, ami már múlandó és változó, mégis az örökkévaló felé irányíthatja tekintetünket. Köszönjük, hogy már itt, e múlandó világban a Te halandó gyermekeiddel ízelteted az eljövendő élet minden dicsőségét és erejét. Köszönjük Urunk, hogy annyi vigasztalást adsz, ha éléd hozzuk a szomorkodókat és a gyászolókat, Lelkeddel hozzájuk hajolsz és megerősíted őket a feltámadott Krisztus erejével. Így kérünk most is gyászoló testvéreinkért. Köszönjük Urunk, hogy nem vagy távol a szenvedőktől, közel vagy a gyógyulásra várókhhoz. Könyörgünk betegeinkért, gyógyítsd őket és újítsd meg életüket. És köszönjük Urunk, hogy ismered a szűkölők minden szükségét, a nincstelének nincstelenségét, a rászorulókat rászorultságát, és könyörületes és bőkezű vagy és oly sok eszközt adsz, hogy életük áldásra forduljon. Tégy minket is eszközökké mások számára ínségükben, nyomorúságukban, nincstelenségükben, rászorultságukban. És köszönjük Urunk, hogy a végső és megfellebbezhetetlen igazság nálad van, amelyből a földi rendek alakzatok csak alig valamit tudnak visszatükrözni, tégy bennünket szabaddá, bátorrá, eltökéltté, hogy örökkévaló igazságodnak megélői, képviselői, szószólói legyünk itt, a múlandóságok közepette. Add, hogy Igéd magvetéssé legyen bennünk, amit szívünkben hadd szolgáljunk Neked örömmel, hadd építsük anyaszentegyházadat, és hadd szolgálunk nagy Neved dicsőségét. Krisztusért, Urunkért kérünk, hallgass meg minket. Ámen